KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2019/1310

(2019. gada 31. jūlijs),

ar kuru paredz noteikumus par Eiropas civilās aizsardzības rezerves un *rescEU* darbību

(izziņots ar dokumenta numuru C(2019) 5614)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu ([1]), un jo īpaši tā 32. panta 1. punkta g) apakšpunktu,

tā kā:

(1) Ievērojot dalībvalstu primāro atbildību novērst dabas un cilvēka izraisītas katastrofas, sagatavoties tām un reaģēt uz tām, Savienības mehānisms veicina solidaritāti un sadarbību starp dalībvalstīm saskaņā ar attiecīgi Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 196. pantu.

(2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma (ES) 2019/420 ([2]) pieņemšanu Savienības mehānisms tika pastiprināts, palielinot Savienības finansiālo atbalstu Eiropas civilās aizsardzības rezervei un izveidojot *rescEU*.

(3) Saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 21. panta 2. punkta c) apakšpunktu reaģēšanas spējas, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu pielāgošanas izmaksām, dara pieejamas kā daļu no Eiropas civilās aizsardzības rezerves uz minimālo laikposmu, kurš ir saistīts ar saņemto finansējumu un ir no 3 līdz 10 gadiem, sākot no brīža, kad tās ir faktiski pieejamas. Būtu jānorāda precīzs saistību periods, lai garantētu juridisko noteiktību.

(4) *rescEU* būtu jāsniedz palīdzība smagās situācijās, kad ar esošajām kopīgajām spējām valsts līmenī un spējām, ko dalībvalstis iepriekš apņēmušās iekļaut Eiropas civilās aizsardzības rezervē, nepietiek, lai efektīvi reaģētu uz katastrofām. Būtu jāpieņem noteikumi par *rescEU* spēju izveidi, pārvaldību un uzturēšanu, lai nodrošinātu *rescEU* efektīvu īstenošanu.

(5) *rescEU* spējas tiek darītas pieejamas reaģēšanas operācijām Savienības mehānisma ietvaros. Pēc tam, kad ar *Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centra* (*ERCC*) starpniecību saņemts palīdzības pieprasījums, lēmums par attiecīgās spējas izvietošanu jāpieņem Komisijai ciešā koordinācijā ar dalībvalsti, kas prasa palīdzību, un dalībvalsti, kurai minētā *rescEU* spēja pieder, kura to nomā vai ņem līzingā. Būtu jānosaka kritēriji lēmumu pieņemšanai, kā arī attiecīgās darbības procedūras, lai nodrošinātu efektīvu un pārredzamu lēmumu pieņemšanas procesu. Būtu arī jānosaka kritēriji lēmumu pieņemšanai konfliktējošu pieprasījumu gadījumā par *rescEU* spēju izmantošanu.

(6) *rescEU* spējas valstu vajadzībām var izmantot, ja tās netiek izmantotas vai nav nepieciešamas reaģēšanas operācijām Savienības mehānisma ietvaros. Lai nodrošinātu, ka *rescEU* spējas ir gatavības režīmā un gatavas izvietošanai Savienības mehānisma ietvaros katra *rescEU* spēju tipa kvalitātes prasībās paredzētajā termiņā, būtu jāparedz attiecīgi noteikumi to izmantošanai valsts vajadzībām.

(7) Kad *rescEU* spējas tiek izmantotas valsts vajadzībām, dalībvalstis par to ziņo Komisijai. Sistēmai, kurā paziņo par *rescEU* spēju izmantošanu valsts vajadzībām, vajadzētu būt vienkāršai un efektīvai.

(8) Lai nodrošinātu darbības efektivitāti, būtu jāparedz skaidri noteikumi par *rescEU* spēju demobilizāciju un atvilkšanu.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 924. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 13. marta Lēmums (ES) 2019/420, ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (OV L 77 I, 20.3.2019., 1. lpp.).

(9) Saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 12. panta 10. punktu specifiskos gadījumos dalībvalstis var atteikties izvietot personālu *rescEU* spēju izmantošanai ārpus Savienības. Būtu jāparedz noteikumi, kas reglamentē minētos specifiskos gadījumus.

(10) Ar Komisijas Īstenošanas lēmuma (ES) 2019/570 ([3]) pieņemšanu spējas meža ugunsgrēku dzēšanai no gaisa tika definētas kā *rescEU* spējas. Lai sniegtu Savienības finansiālo palīdzību šādu spēju izveidošanai saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 21. panta 3. punktu, būtu jānosaka to kopējās lēstās izmaksas. Kopējās lēstās izmaksas būtu jāaprēķina, ņemot vērā Lēmuma Nr. 1313/2013/ES Ia pielikumā izklāstītās attiecināmo izmaksu kategorijas.

(11) Lai samazinātu izvietošanas laiku un uzlabotu juridisko noteiktību, būtu jāprecizē noteikumi, kas attiecas uz *rescEU* spēju uzņemšanu un darbību. Minētajiem noteikumiem vajadzētu būt par pamatu darbības līgumiem starp Komisiju un dalībvalstīm.

(12) Lai nodrošinātu Savienības atpazīstamību, kad tiek izvietotas *rescEU* spējas, un nodrošinātu vienādus nosacījumus, kad tiek īstenots Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 20.a pants, šajā lēmumā būtu jāparedz noteikumi par atbilstīgiem atpazīstamības veicināšanas pasākumiem.

(13) Dalībvalstīm būtu jāreģistrē, jāsertificē un atbilstīgi jāuztur *rescEU* spējas saskaņā ar spēkā esošajiem valsts un starptautiskajiem tiesību aktiem. Būtu arī jāpabeidz Savienības mehānisma sertifikācijas process.

(14) No 2019. gada 21. marta, kad stājās spēkā Lēmums (ES) 2019/420, Savienība var sniegt finansiālo palīdzību darbības izmaksām. Tāpēc nepieciešams paredzēt noteikumus un kārtību dalībvalstīm šādas palīdzības pieprasīšanai.

(15) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 33. panta 1. punktā minētās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Priekšmets

Šajā lēmumā paredzēti noteikumi par Lēmuma Nr. 1313/2013/ES īstenošanu attiecībā uz:

a) tādu spēju piešķiršanu Eiropas civilās aizsardzības rezervei, kuras saņem finansējumu pielāgošanas izmaksām;

b) kritērijiem lēmumu pieņemšanai par *rescEU* spēju izvietošanu, cita starpā konfliktējošu pieprasījumu gadījumā;

c) demobilizācijas un atvilkšanas kritērijiem;

d) *rescEU* spēju izmantošanu valsts vajadzībām;

e) atteikšanos izvietot personālu ārpus Savienības;

f) darbības līgumu vispārējo saturu;

g) atpazīstamības prasībām *rescEU* spēju izmantošanai;

h) *rescEU* spēju sertifikāciju un reģistrāciju;

i) *rescEU* spēju meža ugunsgrēku dzēšanai no gaisa kopējām lēstajām izmaksām un

j) kārtību, kādā pieprasa finansiālo palīdzību darbības izmaksām.

([3]) Komisijas 2019. gada 8. aprīļa Īstenošanas lēmums (ES) 2019/570, ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1313/2013/ES īstenošanu attiecībā uz *rescEU* spējām un groza Komisijas Īstenošanas lēmumu 2014/762/ES (OV L 99, 10.4.2019., 41. lpp.).

2. pants

Tādu spēju piešķiršanu Eiropas civilās aizsardzības rezervei, kuras saņem finansējumu pielāgošanas izmaksām

1. Dalībvalstis, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu spēju pielāgošanas izmaksām saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 21. panta 2. punkta c) apakšpunktu, piešķir iepriekš minētās spējas Eiropas civilās aizsardzības rezervei uz dažādiem minimālajiem laikposmiem, pamatojoties uz saņemtā finansējuma kopējo summu.

Minimālos laikposmus nosaka šādi:

a) triju gadu minimālais laikposms spējām, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu līdz 300 000 EUR apmērā;

b) piecu gadu minimālais laikposms spējām, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu 300 001 EUR–1 000 000 EUR apmērā;

c) septiņu gadu minimālais laikposms spējām, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu 1 000 001 EUR–2 000 000 EUR apmērā;

d) desmit gadu minimālais laikposms spējām, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu virs 2 000 000 EUR.

2. Ja spējas ekonomiskais kalpošanas laiks ir īsāks par 1. punktā minēto minimālo laikposmu, tad minimālo laikposmu nosaka pēc ekonomiskā kalpošanas laika ilguma.

3. Komisija ar *ERCC* starpniecību var piekrist pārtraukt 1. punktā minēto minimālo laikposmu konkrētai spējai, ja dalībvalsts norāda pienācīgi pamatotu iemeslu.

3. pants

Kritēriji lēmumu pieņemšanai par *rescEU* spēju izvietošanu

1. Pēc palīdzības pieprasījuma saņemšanas *ERCC* izvērtē, vai dalībvalstu pašreiz ar Savienības mehānisma starpniecību piedāvātās spējas un spējas, kuras iepriekš iekļautas Eiropas Civilās aizsardzības rezervē, ir pietiekamas, lai garantētu efektīvu reaģēšanu uz minēto pieprasījumu. Ja efektīvu reaģēšanu nevar garantēt, Komisija ar *ERCC* starpniecību pieņem lēmumu par *rescEU* spēju izvietošanu saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 12. panta 6. punktā noteikto procedūru.

2. Lēmumā par *rescEU* spēju izvietošanu ņem vērā šādus konkrētus kritērijus:

a) operatīvo situāciju dalībvalstīs, kā arī potenciālos katastrofu riskus;

b) *rescEU* spēju piemērotību un atbilstību reaģēšanai uz katastrofu;

c) *rescEU* spēju ģeogrāfisko atrašanās vietu, cita starpā paredzamo transportēšanas laiku uz cietušo teritoriju;

d) citus būtiskus kritērijus, cita starpā darbības līgumos paredzētos noteikumus attiecībā uz *rescEU* spējām.

3. Konfliktējošu palīdzības pieprasījumu gadījumā, pieņemot lēmumu par to, kur izvietot *rescEU* spējas, ņem vērā šādus papildu kritērijus:

a) paredzamos riskus cilvēku dzīvībai;

b) paredzamos riskus kritiskajai infrastruktūrai, kas minēta Padomes Direktīvas 2008/114/EK ([4]) 2. panta a) punktā, neatkarīgi no tā, vai tā atrodas Savienībā vai ārpus tās;

c) katastrofu paredzamo ietekmi, cita starpā ietekmi uz vidi;

d) *ERCC* konstatētās vajadzības, kā arī esošos izvietošanas plānus;

e) katastrofu izplatīšanās potenciālo risku;

f) sociālekonomisko ietekmi;

g) solidaritātes klauzulas iedarbināšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 222. pantu;

h) citus būtiskus operatīvos faktorus.

([4]) Padomes 2008. gada 8. decembra Direktīva 2008/114/EK par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību (OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.)

4. pants

Demobilizācijas un atvilkšanas kritēriji

1. *rescEU* spējas demobilizē šādos gadījumos:

a) kad *CECIS* tiek saņemts iepriekšējs paziņojums par slēgšanu; vai

b) kad saskaņā ar 2. punktu pieņemts lēmums par atvilkšanu.

2. Lēmumu par kādas *rescEU* spējas atvilkšanu pieņem Komisija ar *ERCC* starpniecību gadījumos, kad attiecīgā spēja ir operatīvi vairāk vajadzīga kaut kur citur vai kad apstākļi uz vietas vairs neattaisno tās izmantošanu. Lēmumu pieņem ciešā koordinācijā ar dalībvalsti, kas uzņem attiecīgo *rescEU* spēju un ar dalībvalsti(-īm), kas prasa palīdzību, kā arī – attiecīgā gadījumā – ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām.

3. Kad Komisija pieņem 2. punktā minēto lēmumu, tā, *inter alia*, ņem vērā 3. panta 2. un 3. punktā minētos kritērijus.

5. pants

***rescEU* spēju izmantošana valsts vajadzībām**

1. Dalībvalstis, kas *rescEU* spējas izmanto valsts vajadzībām, nodrošina:

a) pieejamību un gatavību operācijām Savienības mehānisma ietvaros attiecīgajās kvalitātes prasībās paredzētajā termiņā, ja vien ar Komisiju nav panākta cita vienošanās;

b) vienādu attieksmi pret *rescEU* spējām un citām valstu spējām attiecībā uz atbilstīgu uzturēšanu, glabāšanu, apdrošināšanu, personālu un citām būtiskām pārvaldības un uzturēšanas darbībām;

c) ātru remontu bojājuma gadījumā.

2. Dalībvalstis ar *ERCC* starpniecību paziņo Komisijai par *rescEU* spēju izmantošanu valsts vajadzībām un pēc to izmantošanas iesniedz ziņojumu.

3. Ja *rescEU* spēju izmantošana valsts vajadzībām ietekmē šā panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto pieejamību, dalībvalstis saņem iepriekšēju Komisijas piekrišanu ar *ERCC* starpniecību, pirms sāk izvietošanu.

Dalībvalstis nodrošina pieejamību pēc iespējas īsākā laikā, ja attiecīgās *rescEU* spējas nepieciešamas reaģēšanas operācijām Savienības mehānisma ietvaros.

6. pants

Atteikšanās izvietot personālu ārpus Savienības

1. Ja saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 12. panta 10. punktu pieņemts lēmums izvietot *rescEU* spējas ārpus Savienības, dalībvalstis var atteikties izvietot savu personālu šādos gadījumos:

a) ja pārtrauktas diplomātiskās attiecības starp dalībvalsti un palīdzību prasījušo trešo valsti;

b) ja bruņota konflikta, tā draudu vai citu tikpat nopietnu apstākļu dēļ tiktu apdraudēta personāla drošība un attiecīgajai dalībvalstij nebūtu iespējams pildīt pienākumu gādāt par personāla drošību.

2. Dalībvalsts, kura atsakās izvietot savu personālu, nekavējoties informē Komisiju un norāda pamatotu iemeslu.

7. pants

Darbības līgumu vispārējais saturs

Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 12. panta 5. punktā minētajos darbības līgumos *inter alia* norāda šādu informāciju:

a) par to, kāda veida struktūra uzņem *rescEU* spēju;

b) par uzņemtās *rescEU* spējas atrašanās vietu;

c) par attiecīgo loģistiku un apdrošināšanu;

d) valsts lēmumu pieņemšanas procesa aprakstu attiecībā uz to, kā nodrošina *rescEU* spēju pieejamību un gatavību operācijām Savienības mehānisma ietvaros attiecīgajās kvalitātes prasībās paredzētajā termiņā;

e) atjauninātu informāciju par personālu, cita starpā par tā nodarbinātības noteikumiem, apdrošināšanas līgumiem, apmācību, kā arī aprakstu par pasākumiem, kas veikti, lai garantētu personāla starptautisku izvietošanu;

f) uzturēšanas darba plānu;

g) īpašas ziņošanas prasības;

h) prasības attiecībā uz Savienības atpazīstamību saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 20.a pantu.

8. pants

Atpazīstamības prasības *rescEU* spēju izmantošanai

Ja *rescEU* spējas tiek izmantotas reaģēšanas operācijām Savienības mehānisma ietvaros, dalībvalsts, kas uzņem attiecīgo *rescEU* spēju, un dalībvalsts, kuras prasa palīdzību, nodrošina atbilstīgu Savienības atpazīstamību saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 20.a pantu.

9. pants

Atbildība un zaudējumu atlīdzināšana

Dalībvalstis atturas no jebkādu prasību celšanas pret Komisiju par zaudējumiem, kas radušies saistībā ar palīdzības intervencēm, kuras nodrošinātas Savienības mehānisma ietvaros, vai par sekām, kas iestājušās Savienības mehānisma un šā lēmuma ietvaros nodrošināto *rescEU* spēju neizvietošanas, demobilizācijas vai atvilkšanas dēļ, ja vien nav pierādīts, ka notikušais ir krāpšanas vai nopietna pārkāpuma rezultāts.

10. pants

Sertifikācijas un reģistrācijas noteikumi

1. Dalībvalstis nodrošina *rescEU* spēju sertifikāciju un reģistrāciju saskaņā ar piemērojamajiem valsts un starptautiskajiem noteikumiem un regulējumu.

2. Ja *rescEU* spējas var izmantot vairākiem mērķiem, tad sertifikāciju un reģistrāciju veic tiem atbilstoši.

3. Dalībvalstis sertificē *rescEU* spējas Savienības mehānisma sertifikācijas procesa ietvaros cik drīz vien iespējams un saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 11. panta 4. punktu un Komisijas Īstenošanas lēmuma 2014/762/ES ([5]) 5. nodaļu, *rescEU* spējas, kurām drīzumā tiks pabeigts Savienības sertifikācijas process, var izvietot saskaņā ar 3. pantu.

11. pants

***RescEU* spēju meža ugunsgrēku dzēšanai no gaisa kopējās lēstās izmaksas**

1. Aprēķinot *rescEU* spēju meža ugunsgrēku dzēšanai no gaisa kopējās lēstās izmaksas, ņem vērā Lēmuma Nr. 1313/2013/ES Ia pielikuma 1.–6. punktā un 8. punktā minētās attiecināmo izmaksu kategorijas.

2. Lēmuma Nr. 1313/2013/ES Ia pielikuma 1. punktā minētajai aprīkojuma izmaksu kategorijai piekrītošās izmaksas attiecībā uz spējām dzēst meža ugunsgrēkus no gaisa, izmantojot lidmašīnas, aprēķina, pamatojoties uz tirgus cenām, kas bijušas piemērojamas laikā, kad spējas iegādātas, nomātas vai ņemtas līzingā saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 12. panta 3. punktu. Ja dalībvalstis *rescEU* spējas iegādājas, nomā vai ņem līzingā, tās iesniedz Komisijai apliecinošus dokumentus par faktiskajām piemērojamajām tirgus cenām.

([5]) Komisijas 2014. gada 16. oktobra Īstenošanas lēmums 2014/762/ES, ar kuru paredz noteikumus par to, kā īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu, un atceļ Komisijas Lēmumu 2004/277/EK, Euratom un 2007/606/EK, Euratom (OV L 320, 6.11.2014., 1. lpp.).

Lēmuma Nr. 1313/2013/ES Ia pielikuma 1. punktā minētajai aprīkojuma izmaksu kategorijai piekrītošās izmaksas attiecībā uz spējām dzēst meža ugunsgrēkus no gaisa, izmantojot helikopterus, aprēķina, pamatojoties uz tirgus cenām, kas bijušas piemērojamas laikā, kad spējas iegādātas, nomātas vai ņemtas līzingā saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 12. panta 3. punktu. Ja dalībvalstis *rescEU* spējas iegādājas, nomā vai ņem līzingā, tās iesniedz Komisijai apliecinošus dokumentus par faktiskajām piemērojamajām tirgus cenām.

3. Lēmuma Nr. 1313/2013/ES Ia pielikuma 2.–6. punktā un 8. punktā minētajām izmaksu kategorijām piekrītošās izmaksas attiecībā uz spējām dzēst meža ugunsgrēkus no gaisa, izmantojot lidmašīnas, aprēķina vismaz reizi katrā *daudzgadu finanšu shēmas periodā, sākot no 2014.–2020. gada perioda,* ņemot vērā Komisijai pieejamo informāciju, cita starpā inflāciju un izmaksu aprēķinus, kas veikti valsts spēju finansēšanas nolūkā saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 35. pantu. Šīs izmaksas izmanto Komisija ikgadējās finansiālās palīdzības sniegšanai.

Lēmuma Nr. 1313/2013/ES Ia pielikuma 2.–6. punktā un 8. punktā minētajām izmaksu kategorijām piekrītošās izmaksas attiecībā uz spējām dzēst meža ugunsgrēkus no gaisa, izmantojot helikopterus, aprēķina vismaz reizi katrā *daudzgadu finanšu shēmas periodā, sākot no 2014.–2020. gada perioda,* ņemot vērā Komisijai pieejamo informāciju, cita starpā inflāciju un izmaksu aprēķinus, kas veikti valsts spēju finansēšanas nolūkā saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 35. pantu. Šīs izmaksas izmanto Komisija ikgadējās finansiālās palīdzības sniegšanai.

12. pants

Attiecināmās darbības izmaksas

1. Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 23. panta 2., 4.b un 4.c punktā minētās darbības izmaksas ietver visas izmaksas, kas saistītas ar spējas izmantošanu operācijā un ir nepieciešamas tās efektīvas darbības nodrošināšanai. Šādas izmaksas vajadzības gadījumā var ietvert izmaksas, kas saistītas ar personālu, starptautisko un vietējo transportu, loģistiku, patērējamo materiālu un piegādēm, uzturēšanu, kā arī citas izmaksas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu šādu spēju efektīvu izmantošanu.

2. Panta 1. punktā minētās izmaksas nav tiesīgas saņemt finansējumu, ja uz tām attiecas uzņēmējvalsts atbalsts, pamatojoties uz Īstenošanas lēmuma 2014/762/ES 39. pantu vai saskaņā ar Īstenošanas lēmuma (ES) 2019/570 3. panta 2. punktu, vai ja tās finansē, izmantojot citus Savienības finanšu instrumentus.

3. Īstenošanas lēmuma 2014/762/ES 48. pantā, 49. panta 1. un 3. punktā, 51. pantā, 53. pantā un VIII pielikumā paredzētās transporta atbalsta pieprasīšanas procedūras finansiālās palīdzības pieprasījumiem par darbības izmaksām piemēro *mutatis mutandis,* kamēr tās attiecīgi netiek aizstātas.

13. pants

Adresāti

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2019. gada 31. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Christos STYLIANIDES